

Titel: Udrag fra En omreisende Æstetikers Virksomhed

Citation: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K14", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K14*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2010 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-aev-kom-shoot-aev-102.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K14

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

◀ **en Tid, da Alle have tvivlet om Alt** : hentyder til »'In vino veritas'« i *Stadier paa Livets Vei* (1845), hvor det dog er »det unge Menneske« der siger, at »Enhver jo har tvivlet om Alt, og jeg kun gjør et Forsøg paa at tvivle om Alt i Henseende til Elskov«, SKS 6, 38,11f. Baggrunden er den slagordagtige brug af sætningen »de omnibus dubitandum est« (lat., 'der bør tvivles om alt') inden for den da. hegelianisme. René Descartes' (1596-1650) sætning fra *Principia philosophiae* (1644), 1. del, § 1: »Veritatem inquirenti, semel in vita de omnibus, quantum fieri potest, esse dubitandum« (»Den, som søger sandheden, bør én gang i sit liv tvivle om så vidt muligt alting«) blev anset som begyndelsen til den nyere filosofis historie. Således i G.W.F. Hegels (1770-1831) fremstilling af Descartes' metode i *Vorlesungen über die Geschichte der Philosophie*, udg. af C.L. Michelet, bd. 1-3, Berlin 1836, ktl. 557-559, bd. 3, i *Georg Wilhelm Friedrich Hegel's Werke. Vollständige Ausgabe* bd. 1-18, Berlin 1832-45, bd. 15, s. 335. Denne opfattelse gentages ofte af H.L. Martensen (1808-84), fx i hans anmeldelse af J.L. Heibergs *Indlednings-Foredrag til det i November 1834 begyndte logiske Cursus paa den kongelige militaire Høiskole*, Kbh. 1835, i *Maanedsskrift for Litteratur* bd. 16, s. 519. Her fremhæver Martensen, at »Fordringen: 'de omnibus dubitandum est' er ikke saa let opfyldt, som den er udtalt, thi der fordres ingen endelig Tvivl, ikke den populaire Tvivl om Dette eller Hiint, hvorved man altid reserverer sig Noget, der ikke inddrages i Tvivlen.« Martensen gjorde også Descartes' sætning gældende i sin lat. licentiatafhandling fra 1837, ktl. 648 (jf. L.V. Petersens da. oversættelse heraf, *Den menneskelige Selvbevidstheds Autonomie i vor Tids dogmatiske Theologie*, Kbh. 1841, ktl. 651, s. 16). SK behandlede emnet i sin ufuldendte fortælling *Johannes Climacus eller De omnibus dubitandum est* (jf. Pap. IV B 1).

I trykt udgave: Bind 14 side 81 linje 70